

ITEM No. 2880/55

SPECIAL ATTENTION: Political Advisor
Audience Analysis
Translation Pool
FEP
Mr. Graveson /2 copies/

PRIORITY
IK
April 13
XIII-970h
/848/

HUNGARY

EXILE

Anti-Communist Propaganda
Jamming Stations

/1200/
/1207/
/1207 c/

AN EX-MERCHANT'S LISTENING HABITS.

SOURCE LINZ: 48-year-old ex-merchant from BUDAPEST, who arrived in Austria on November 29 1954.

DATE OF OBSERVATION: Until November 1954.

ENGLISH SUMMARY: Subsource listened to Western broadcasts mostly in the evenings, because reception conditions were best at this time and because the children were not around. The children, he felt, might have spread word that their parents were listening to Western broadcasts. Subsource felt that the evening hours were the most common time for listening. Subsource does not know anyone who was convicted for listening to Western broadcasts; however, he thinks that this might be considered an aggravating circumstance if someone comes before court. Speaking of power shortages, subsource stated that these affected listening in 1952 and 1953 but now it seems that power shortages have been eliminated. The cost of power, he felt, does not influence listening, as even the biggest sets have a relatively small power consumption and electricity is really cheap in Hungary. Subsource said that the broadcasting time of RFE should by no means be cut down, as this would provide the regime with effective anti-Western propaganda.

EVALUATION COMMENT: The jamming station under reference is UNCONFIRMED here.

x x x

Listening Habits.

5 plus 2 lámpás Hornyphon gyártmányu német törpe szuper vevőkészülékünkön általában este hat és tíz óra között szoktuk a nyugati rádióadókat hallgatni. Ennek az időpontnak a megválasz-

/more/

tására három oknál fogva került sor. Elsősorban mert az esti órákban inkább voltunk otthon, mivel napközben dolgoztam, másodsorban azért mert az esti órákban lényegesen jobbak voltak a vételi viszonyok és harmadsorban, de nem utolsósorban azért, mert az esti órákban a gyerekek nem zavartak bennünket. A gyerekekre azért kellett vigyázni, mert különösen a kisebbik nem volt azzal tisztában, hogy végeredményben a szülei tilos dolgot követnek el, amikor nyugati rádiókat hallgatnak és gondatlanságból és nemtörődömségből könnyen elfecseghették volna magukat. Így például egyszer séta közben a Guggerhegyen minden ok nélkül a kisfiam az utcán félig énekelve félig beszélve, de elég hangosan idézte a rádióban hallottakat, és miközben vígan ugrálgatott hangosan kiabálta, hogy itt a Szabad Europa Rádiója, a Szabad Magyarország hangja." Még szerencse, hogy véletlenül nem hallotta meg senki. Könnyen bajba hozhatott volna bennünket ilyen meggondolatlan kijelentéssel.

Ezekután mindég megvártuk, hogy a kisebbik gyerek legalább ne legyen a szobában és vagy akkor hallgattuk a nyugati adókat amikor már aludt vagy legalább is feladatainak az elvégzésével volt elfoglalva. Tekintettel arra, hogy legtöbbször otthon voltunk az esti órákban nem is gondoltunk arra, hogy máshol hallgassuk meg a nyugati rádiókat.

Véleményem szerint mindenki, aki saját rádióval rendelkezik, otthon hallgatja meg a nyugati adásokat és legfeljebb olyanok mennek el ismerősökhöz, akik saját vevőkészülékükön nem tudják az egyes adásokat elég tisztán fogni.

Miután mi kora tavasztól késő őszig a guggerhegyi nyaralónkban laktunk és csak a téli hónapokban költöztünk be a városi lakásunkba már azért sem mentünk be a városba gyakrabban, mert a közlekedés nem valami híres és ettől eltekintve a Guggerhegyen a vételi viszonyok lényegesen jobbak voltak, mint bent a városban. Annak ellenére hogy tudomásunk szerint a közelünkben egy zavaróállomás működik a vételi viszonyokat nem befolyásolta annyira, mint a városi rádióknál. Ennek az okát nem tudom, de lehetséges talán az, hogy a városban majdnem mindenütt 110 voltos feszültség van, és a guggerhegyi házunkban 220 voltos árammal működik a rádióink.

Mielőtt bekapcsoltuk az egyik vagy másik nyugati rádiót, mindig ügyeltünk arra, hogy ne hallatszék ki a rádió, de egyébként nem titkoltuk például az üzletben, hogy hallgatjuk a nyugati rádiót. Tudta azt nálunk mindenki és engem csak "Reakciós Pityu"-nak szólítottak és tréfásan kérdezte mindég hol ez, hol az a kollégám: Na mit hallottál tegnap a Szabad Európában? Mivel azonban nem csak én hallgattam a Szabad Európát, hanem legtöbb kollégám is, a kérdésre nem is kellett kitérni, mert ők is hallották ugyanazt. Különbösen sem lett volna időnk vagy alkalmunk munkaidő alatt azt megvitatni.

Radio- Television.

Ami magát a rádióhallgatást illeti nem tudok róla, hogy

/more/

hogy valakit azért külön megbüntettek volna, de a hallottak terjesztése már bűn. Magát a külföldi rádióhallgatást legfeljebb súlyosbító körülménynak tekintik, ha valakit már valamiért lecsuknak. Nekünk ilyen téren soha nem voltak szerenésére nehézségeink és tőlünk soha nem is kérdezte meg senki hivatalosan, hogy hallgatunk-e nyugati rádiót, vagy sem.

Ami a televíziós készülékeket illeti, tudomásom szerint ma Magyarországon nincsen televíziós készülék használatban és egyelőre még sokáig nem is lesz. A BUDAPESTI ORION gyár körüli kirakatában ugyan hirdetnek nagy hangon televíziós készüléket és a kirakatban látható egy ilyen készülék, de az egyelőre úgy tudom, nem eladó és csupán propaganda célt szolgál. Különbösen sem volna értelme megvenni egy ilyen készüléket még akkor sem, ha valakinek meg volna hozzá a pénze, mert a készülékhez adóállomás is kellene az pedig szintén nincs. Egyelőre mindenki csak a rádiójánál ül és aki teheti az hallgatja a nyugati adásokat. Zekről ugyan írott műsor nincsen, de a legtöbb ember úgyis tudja kívülről, hogy mikor vannak a kedvenc adásai. Így például pontosan minden órában meghallgattuk a SZER híreit, amelyek minden órának az első öt percében hangzanak el. A többi műsorszámot pedig megtudhatja az ember a műsorismertetésekből.

Mindez csak a Szabad Europa Rádiójára vonatkozik, mert a Angol Rádió és az Amerika Hangja csupán rövid félórás műsorokat sugároz esténként. A SZER az egyetlen, amely reggel korán kezdi a sugárzást és éjjelig egyfolytában ad magyar műsort. Valamennyi többi nyugati rádió csak híreket mond és utána rövid adásban vagy kommentárt fűz a hírekhez, vagy pedig valamilyen rövid párperces vidám műsort vagy ehhez hasonlót ad. Összefüggő nagy rádióműsorról csak a SZERNél lehet beszélni.

Power Shortages.

Az 1952-es és 1953-as évben még gyakran voltak kisebb nagyobb áramkorlátozások és ezek néha huzamosabb ideig lehetetlené tették a rádióhallgatást, de azóta ez már megszűnt. Amikor még voltak korlátozások nem egyszer előfordult, hogy egész kerületekben elzárták a villanyt és ezzel egyben gázt és vizet is. Ezzel kapcsolatban érdekes megfigyelésekre volt alkalmam. Így például amikor az áramkorlátozás kiterjedt az egyik kerületre /mondjuk a 6.ik kerületre/ a Király utcában például előfordult, hogy az egyik fele az utcának amely a 6. kerületben van, teljes sötétségben volt, ugyanakkor a szemben lévő oldalon amely a 7. kerülethez tartozik fényárban úszott minden.

Ezzel kapcsolatban BUDAPESTEN akkoriban egy vicc keringett, amely jellemző volt az állandó áramkorlátozásokra és a hiányos gáz és vízszolgáltatásra. Az egyik PESTi haver megkérde a másikat: Hallottad már? Magyarországon szabad választások lesznek; szabadon választhatsz majd gáz, víz és villany között!

/more/

Ha sűrű áramkorlátozások akkoriban akadályozták is a rádióhallgatást nem hiszem hogy, bárkit befolyásolt volna rádióhallgatási szokásaiban az áram költsége. Egyrészt a legnagyobb rádió is lényegtelen mennyiséget fogyaszt és ettől eltekintve ma Magyarországon az áram, gáz és hasonló közszolgáltatások igen olcsók és nem számítanak.

Ami a SZER napi sokórás műsorát illeti én azt tartom, hogy ez nagyon helyes. Annak ellenére, hogy csak este hallgattam és rajtam kívül bizonyára a legtöbb ember az esti órákban hallgatja a műsort, kár volna a SZER adásait akármilyen korlátozásnak alávetni. Egy ilyen értékes fegyvernek a kommunizmus elleni harcban minél többet kell működni. Ha az adási időket csökkentenék, ezt a rendszer a saját győzelmének tekintené és azonnal propagandát kovácsolnának ebből is. A SZER adási idejének a korlátozását a rendszer azzal magyarázná, hogy a nyugat elismeri a kommunizmus győzelmét és az adások csökkenése a rendszer szerint azután annak volna a beismerése, hogy egyes adásoknak semmiféle hatásuk nem volt.

End.